

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-993

14.9.2026

If Skadeforsikring NUF

Bygning - innbo (kombinert)

Vannskade etter styrt utbedring av takskade – kontraktsmedhjelperansvar?

Sikrede meldte om skade på yttertaket sitt. Foretaket aksepterte 18.8.20 at hullet i yttertaket utgjorde en skade iht. vilkårene og dekket lokal reparasjon av skadet takflate via firma S. I 2024 meldte sikrede om ny skade ved vanninntrengning/fukt som han mente skyldtes mangler ved arbeidet firma S hadde utført. Foretaket hevdet det ikke var ansvarlig, og at et evt. reklamasjonskrav måtte rettes til firma S. Sikrede hevdet foretaket var ansvarlig som kontraktsmedhjelper, men dette avviste foretaket. Nemnda kom til at foretaket ikke var ansvarlig for utbedring av taket, og viste til at foretaket ikke hadde påtatt seg et reparasjonsansvar overfor sikrede, da det kun hadde opptrådt som mellommann mellom sikrede og firma S.

Saksfremstilling

Saken gjaldt krav om erstatning for utbedring av hustak, herunder spørsmål om kontraktsmedhjelperansvar.

Sikrede hadde bygningsforsikring super, og meldte 1.7.20 om skade på husets yttertak, herunder at en stein var kommet gjennom taket, men at det ikke var oppdaget innvendige følgeskade av vann.

Firma S foretok befaring 1.7.20 og uttalte i sin skaderapport at taket var fra byggeåret 1985, og at sikrede oppga at det skulle ligge en stein under stålplaten. Firma S kunne ikke se noen naturlig årsak til hvor steinen kunne ha kommet fra, men påpekte at hullet i stålplaten var ganske gammelt, at det var rust rundt og mye «rust flekker på tak», samt at det ikke var hull i undertaket.

Basert på denne rapporten informerte foretaket 18.8.20 om at hullet i yttertaket utgjorde en skade iht. vilkårene, og at det dekket lokal reparasjon av skadet takflate. Foretaket viste videre til at:

Vår partner, ..firma S., er rekvirert til å utbedre skaden hos deg. Partner tar direkte kontakt med deg for avtale om oppstart og fremdrift i saken.

I forbindelse med skade vil det ofte oppstå endel spørsmål. Vi vil derfor på generelt grunnlag orientere om følgende:

- Dokumenterte utlegg du har hatt i forbindelse med skadesaken sendes til If.
- Spørsmål i forhold til utbedring av skaden rettes direkte til vår partner.
- Skulle du ønske å gjøre endringer i forbindelse med skaden avtales dette direkte med partner.
- Utfører du eget arbeid ved skaden avtales dette med partner som verdsetter dette arbeidet.
- [...]

Foretaket betalte for reparasjon vedrørende skifte av takplater på to hele takflater i henhold til faktura fra firma S på kr 166 126 inkl. mva. hvor det sto «Pris iht. ICC» med fradrag for egenandel. Fakturaen var stilet til sikrede.

I 2024 meldte sikrede om ny skade ved vanninntrengning/fukt som han mente skyldtes mangler ved arbeidet firma S hadde utført.

Ifølge rapport fra firma R, som foretok befarig 29.2.24, var det kommet vann via utett tak, og sikrede hadde opplyst at firma S antagelig hadde glemt å sette tetningslister på mønet og andre plasser på taket. På spørsmål om regress sto det «regress mot ..firma S.. pga mulig mangel på tetningslister på yttertak». Det fremkom av rapporten at det var fuktskader flere steder i stuen, både i delen hvor plater på taket hadde vært skiftet av firma S, og i den delen plater ikke ble skiftet.

Foretaket ba firma S uttale seg om sikredes reklamasjon, og firma S utarbeidet en udatert rapport med bilder over utført arbeid og uttalte at:

Kunde ble i forbindelse med utbedringer av tak tilbudt utskifting av kilrenne og takrenne, men var ikke int. i å påkoste disse delene.

På befarig ser vi at det ikke er lufting til undertak og kaldloft. Det er avstengt ventiler på kalfloft av kunde for å hindre røyskatt å komme inn i bolig.

Konklusjon er at det kondenserer og iser på loft og at vann trenger inn ved væromslag.

Takstfirma B besiktiget skaden 28.1.25 og uttalte om reklamasjonen at skadeårsaken var ukjent, at sikrede hadde bemerket at taket ikke var tett, og at lekkasjen innvendig skjedde ved at det dryppet vann fra list/foring i vindu i stue på vegg mot nordøst. Vannet dryppet fra overkant vindu og ned på list og foring i nedre del. Ifølge firma B opplyste sikrede at dette skjedde ved mildvær når det var is i nedre del av gradrenne. I tillegg var det klaget på at takplater var saget med vinkelsliper i gradrenne, og at en plate var snudd feil vei. Dette ble ikke vurdert av firma B fordi taket hadde snø og is langs rafte, og i rapport fra firma S var det vist gradrenne med synlig kutt. Det var lite synlig tegn på korrosjon, og kuttet virket å være klippet med nibler eller saks, men firma B vurderte ikke dette nærmere da det ikke anså det for medvirkende til lekkasjen det var reklamert på. Det la til grunn at det var gitt to ulike årsaksvurderinger (lekkasje fra tak og kondens som følge av dårlig ventilasjon), og firma B ga selv slik konklusjon:

Det konkluderes dermed med manglende lufting som hovedårsak til følgeskade i overkant vindu i stue. Dette forsterkes av beskrivelsen som er gitt i rapport fra ..firma R... I rapporten beskrives skader på begge sider av taket. Det er ikke noen sannsynlighet at årsaken til skaden på begge sider av stuetak kan skyldes utetthet i takplater som følge av det arbeid som ble utført av ..firma S... Imidlertid forsterkes vurderingen av for lite lufting som hovedårsak.

Firma B viste i sin rapport til at firma R hadde konkluderte med to årsaker, at R trolig hadde gitt korrekt bilde av skadeomfanget, men at «Årsaken er imidlertid feil konkludert».

Sikrede sendte foretaket 3.2.25 bilde av taket som lakk og viste til at en taktekker fra firma P sommeren 2024 hadde vurdert at platene på taket var kuttet med vinkelsliper som ga rustskader, at de ikke var satt fast opp mot møneammen, og at siste trekantplate var lagt med gal side opp.

Firma B foretok ny befarig i juli 2025 og uttalte i oppdatert rapport at det manglet tettelist mellom takplater og gradrennebeslag, noe som var uheldig siden boligen manglet lufting av tak, og det førte til at vann lettere trakk inn på undertaket. Om det ga grunnlag for reklamasjon, var uklart fordi det forelå ulike monteringsanvisninger. Om årsaken til fukt/vannskade fastholdt det at manglende lufting i taket var hovedproblemet, at manglende pakning i gradrenne kunne være en mindre medvirkende faktor, og at en medvirkende årsak sannsynligvis var at undertaket ikke var tilstrekkelig tett, noe som hadde vært et problem før takplatene ble skiftet av firma S i 2020. Det bemerket at det ikke var noe reell lufting i boligen, og at det medførte «at fukten blir stående og kondenserer. Om det er kulde ute vil kondensen bli til is som senere smelter og renner ned som vann». Under «Oppsummering» uttalte firma B også at reklamasjonen, som gjaldt påstått saging

av takplater med vinkelsliper og manglende skifte av undertak, ikke var bekreftet ved befaring. Om manglende pakning, som var beskrevet i monteringsanvisning til takplatene som var lagt, var det bemerkt at det var litt varierende krav til pakning ved ulike takplater, der noen ikke hadde direkte krav. Det ble påpekt at «Når det oppstår is i gradrenne kan det ikke utelukkes at vann trenger inn på undertak».

Sikrede påpekte 23.7.25 at det var reklamert til foretaket fordi firma S hadde reparert taket på vegne av foretaket, som hadde valgt reparatøren. Partene i dette kontraktsforholdet var foretaket og firma S, og sikrede ba foretaket erkjenne ansvar for utskiftning av takplater rundt gradrenne og kostnader som følge av vannskader inne. Han hevdet det ikke var tvil om at det var benyttet vinkelsliper for tilpasning, noe som ga takplatene begrenset levetid og medførte et økonomisk tap. I tillegg hevdet sikrede det var monteringsanvisningen til produsenten av takplatene som måtte legges til grunn, og det fulgte av den at det skulle monteres tettelist mellom gradrenne og takplate, noe som knyttet seg til takplatenes utforming. Sikrede påpekte at lekkasjen og vannskadene inne oppsto etter firma S sitt arbeid, og hevdet betingelseslærens vilkår var oppfylt. Uansett hevdet sikrede det ikke var påvist kondens.

Foretaket videresendte sikredes reklamasjon til firma S 15.8.25 og ba det «ordne opp i reklamasjonsarbeider så snart som mulig, vederlagsfritt for If og forsikringstaker». Det opplyste også at «Vi dekker innvendig vannskade pga. utett yttertak og den saken kan dere se bort fra».

Firma S uttalte 9.9.25 at mottatte bilder og rapporten fra firma B tilsa at det ikke var benyttet vinkelsliper i gradrenne, men platesag. Om ønskelig kunne de utbedre endene som var noe angrepet av rust, og også montere tettelist etter medgått tid og materiell. Det påpekte imidlertid at tettelist ikke var medtatt da det ikke hadde vært tettelister fra før og ikke anvist i monteringsveileder.

Ifølge foretaket opplyste sikrede 9.9.25 at undertaket var skiftet, og via fullmektig sendte sikrede 18.10.25 en klage. Sikrede krevde erstattet utgifter til utbedring av mangler med kr 19 480,87, jf. kalkyle fra takstfirma N, og kostnader til nevnte rapport med kr 5 117. Sikrede hevdet foretaket hadde reklamasjonsansvar fordi sikrede hverken formelt eller reelt hadde stått i avtaleforhold med firma S, og foretaket hadde valgt å utbedre skaden selv.

Kundeombudet opprettholdt 14.11.25 foretakets avgjørelse. Det hevdet sikrede måtte reklamere direkte overfor firma S, idet foretaket ikke hadde et kontrakts- eller reklamasjonsansvar for eventuelle feil og mangler utført av firma S.

Saken ble 5.12.25 brakt inn for Finansklagenemnda.

Sikrede krever at foretaket må dekke utbedringskostnader med kr 58 000, jf. tilbud fra firma H, kostnader til kalkyle/rapport fra firma T på kr 5 117 og sakskostnader. Sikrede hevder feilen (manglende tettelist) utgjør en mangel uavhengig av om det er årsak til vanninntrengingen, men at rapportene fra firma R og B tilsier at feilmonteringen uansett var en del av årsakbildet. Det samme gjelder feilbeskjæring og feilmontering av takplatene. Foretaket synes først å ha lagt til grunn at det var en reklamasjonssak siden det ba firma S «ordne opp i reklamasjonsarbeider så snart som mulig, vederlagsfritt for If og forsikringstaker». Sikrede hevder foretaket er ansvarlig som kontraktsmedhjelper, jf. FinKN 2024-241 og LB-2022-85583, idet foretaket må ha hatt en oppdragsavtale med firma S, enten som del av en rammeavtale eller enkeltstående avtale. Foretaket omtaler firma S som «vår partner» og uttaler at det har «rekvirert dem», og på slutfakturaen til firma S er det fakturert for «Pris iht. ICC», noe som taler for at det forelå en oppdragsavtale mellom dem. All kommunikasjon fant sted mellom foretaket og firma S uten sikredes involvering. Dette indikerer at de var kontraktsparter, og at foretaket er ansvarlig for

mangler ved utbedringen. Det samme gjelder det forhold at foretaket selv henvendte seg til firma S og påla dem å følge opp reklamasjonen. Det forhold at sikredes navn sto på fakturaen fra firma S kan ikke tillegges vekt, idet den ble sendt til og betalt av foretaket. Den er ikke forelagt sikrede som har bedt om at all korrespondanse med S blir fremlagt.

Foretaket avviser ansvar for reklamasjonskravet, som evt. må rettes av sikrede selv til firma S. Det som kreves dekket iht. kalkylen fra takstfirma N er ettermontering av tettelister, og basert på firma B sine vurderinger er det i beste fall uklart om manglende tettelister i gradrennen utgjør en reklamasjonsberettiget mangel ved arbeidet utført i 2020. Foretakets plikt etter forsikringsavtalen består kun i å erstatte utbedringen av skaden. Det er ikke part i selve avtalen om utbedring. Vilklårene pkt. 5 henviser kun til kostnader ved reparasjon, og forsikringsavtalen gir ikke hjemmel for reklamasjonsansvar for foretaket. Kontraktsmedhjelperansvar forutsetter en oppdragsavtale signert av foretaket, og faktura utstedt fra reparatøren til foretaket, evt. andre forhold som tilsier at foretaket var kontraktspart, jf. FinKN 2024-241. Ifølge nemnda er det forhold at foretaket iht. vilklårene kan avgjøre om skaden skal repareres eller gjøres opp med kontanterstatning, ikke det samme som å påta seg å reparere. Det kan velge reparatører det har avtale med for å få gunstig pris, og fungerer da som mellommann, ikke kontraktspart. I LB-2022-85583 la lagmannsretten til grunn at styrt utbedring ikke er det samme som at foretaket påtar seg å reparere. I sikredes sak foreligger det ingen oppdragsavtale mellom foretaket og firma S, fakturaen for arbeidet var adressert til sikrede, og kommunikasjonen i saken indikerer ikke at foretaket har påtatt seg et ansvar for eventuelle mangler.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for utbedring av tak, herunder om det foreligger kontraktsmedhjelperansvar.

Nemnda forstår situasjonen slik at taket på sikredes bolig ble påført en skade i 2020, som foretaket dekket under sikredes bygningsforsikring. Skaden ble reparert av firma S via styrt utbedring. Sikrede meldte i 2024 om en ny skade ved vanninntrengning/fukt, som sikrede mener skyldes mangler ved arbeidet utført av firma S i 2020. Sikrede hevder skaden skyldes manglende tettelister, og også feilbeskjæring og feilmontering av takplatene.

Foretaket har erkjent dekning for ny skade i form av vannlekkasje og vannskader inne, men ikke at det har ansvar for eventuelle feil ved takreparasjonen i 2020 utført av firma S. Sikrede hevder foretaket er ansvarlig fordi det valgte styrt utbedring og at firma S skulle forestå utbedringen.

Spørsmålet blir derfor først om foretaket kan holdes ansvarlig for eventuelle feil begått av firma S under utbedringen av skaden i 2020.

Ifølge vilklårene pkt. 5.1 skal erstatningsgrunnlaget «fastsettes til hva det vil koste å reparere eller utbedre skaden». Grunnlaget for foretakets ansvar er derfor «kostnadene» ved å utbedre skaden. Det heter videre at foretaket kan bestemme om skaden skal utbedres, og i så fall velge reparatør, eller kontantbetaling. Foretaket kan derfor etter ordlyden avtale å erstatte utgifter til reparasjon enten i form av faktisk pådratte reparasjonsutgifter eller i form av kontantoppgjør. Etter vilklårene har foretaket ikke påtatt seg ansvar for å reparere skaden. Ordlyden gir derfor ikke grunnlag for et kontraktsmedhjelperansvar.

Spørsmålet om foretakets kontraktsmedhjelperansvar var oppe i LB-2022-85583, som refererer til FinKN 2021-764:

Ytelsen under en forsikringsavtale er å finansiere en skade når den oppstår. Det er ikke en naturlig del av denne ytelsen å foreta en reparasjon, og det er også usikkert hvor langt selskapet kan gå i å tilby slike tjenester innenfor sin konsesjon. Men dersom selskapet har påtatt seg å forestå reparasjonen og herunder

engasjerer R., kan det bli ansvarlig for R. som kontraktsmedhjelper. Det følger av forsikringsvilkårene at selskapet kan avgjøre om skaden skal repareres eller om det skal utbetales kontanterstatning, men dette er ikke det samme som at selskapet påtar seg å reparere. Selskapet kan også velge reparatører det har avtale med for å få gunstig pris. I så fall fungerer selskapet som en mellommann, og ikke som en kontraktspart. Skal selskapet fungere som kontraktspart må det foreligge en oppdragsavtale signert av selskapet, og faktura utstedt fra reparatøren til selskapet. Selskapet har vist til at fakturaen var utstedt til sikrede, og dette er ikke bestridt. I så fall er det ikke fremlagt dokumentasjon på at selskapet er kontraktspart i denne saken.

Lagmannsretten viser til uttalelse fra Finans Norge om hva som utgjør «styrt utbedring»:

Styrt gjenoppføring – skjer når selskapet tar hånd om all reparasjon etter skade. Det betyr at selskapet utarbeider anbudsdokumenter, innhenter priser og tar avgjørelse vedr. anbudskonkurransen. Videre følger selskapet opp entreprenør inntil bygget er gjenoppført, og skadelidte kan overta bygning

Lagmannsretten uttaler deretter:

Lagmannsretten er enig med Finansklagenemnda i at eit val av 'gjenoppføring' eller 'styrt gjenoppføring' som oppgjersform ikkje er det same som at forsikringsselskapet tar på seg å stå for utbetringa, med den konsekvensen at forsikringsselskapet også får eit ordinært mangelsansvar for leveransen. Skal forsikringsselskapet få eit slik ansvar, må det vera andre moment som tilseier ei slik løysing. Om det er eit absolutt vilkår at forsikringsselskapet har inngått signert oppdragsavtale med entreprenøren, er det ikkje nødvendig for lagmannsretten å gå inn på

Det er derfor klart at foretaket kan få et ansvar overfor sikrede for mangelfull reparasjon, men da må dette følge av kommunikasjonen mellom foretaket, sikrede og reparatøren. Et slikt ansvar følger ikke automatisk av at foretaket velger styrt utbedring eller velger reparatør.

Det er ikke fremlagt dokumentasjon som viser at foretaket har signert en oppdragsavtale med firma S, eller at det er utstedt faktura til foretaket. Skaderapporten angir forsikringstaker som «kunde». Foretakets dekningsbekreftelse angir at det har rekvirert sin samarbeidspartner, som «tar direkte kontakt med deg for avtale om oppstart og fremdrift i saken». Dette stemmer med utgangspunktet for styrt utbedring om at foretaket fungerer som mellommann. Fakturaen er utformet av samarbeidspartneren basert på pris fra utøvende håndverker og stilet til forsikringstaker/sikrede.

Det er heller ikke fremlagt dokumentasjon som tilsier at foretaket har påtatt seg et reparasjonsansvar overfor sikrede. Foretaket reklamerte overfor utøvende håndverker, men da i form av videreforsendelse av klagen fra sikredes kontaktperson.

Det er for øvrig også uklart for nemnda hva mangelen egentlig består i, men nemnda behøver ikke gå inn i dette.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).